LUONNONMUKAISTA RUOKATUOTANTOA KANSAINVÄLISIN MAUSTEIN

28.9.2017

Keväällä 2016 SeAMK Ruoka (aiemmin SeAMK Elintarvike ja maatalous) otti suomalaiset ohjakset SME ORGANICS -hankkeessa, jota EU:n Interreg Europe -ohjelma rahoittaa vuosina 2016 – 2020. SME ORGANICS tavoittelee luomusektorin pk-yritysten kilpailukyvyn kehittämistä ja kestävän kehityksen mukaista toimintaa. Hankkeessa on mukana alueita ja maakuntia Espanjasta, Italiasta, Ranskasta, Sveitsistä, Romaniasta, Puolasta ja Suomesta. Luomuelintarvikemarkkinat ovat kaikkialla Euroopassa nousussa, mutta edelleen luomusektorin toimivuudessa alkutuotannosta kaupan hyllyille on paljon kehitettävää. Hyviä malleja, toimivia ratkaisuja ja huonojakin esimerkkejä opitaan tuntemaan eri alueilta.

Luonnonmukaisen ruoantuotannon tila Etelä-Pohjanmaalla

Etelä-Pohjanmaa on luomutuotannon laajuudessa melko keskimääräinen maakunta Suomessa. Luomutuotannon osuus maakunnan kokonaispeltoalasta on noin 9,0 %, kun koko Suomessa luku oli 10,6 %. Erityisesti luomunautoja ja isoja luomukarjatiloja on Etelä-Pohjanmaalla runsaasti. Luomulypsylehmien ja luomulihanautojen lukumäärä on suurin kaikista Suomen alueista. Luomuelintarvikkeita jalostavien yritysten määrä on melko pieni (v. 2016 17 kpl), ja myös alhaisen jalostuksen toimijoita on vähän (v. 2016 12kpl). Molempien määrä on viime vuosina ollut laskussa.

Luomumarkkinoiden kokoa ja kehitystä ei alueellisesti tunneta. Koko Suomen tasolla luomun myynti kasvoi vuoden aikana (1.7.2015 – 30.6.2016) 12 %. Kulutuksen kasvu oli suurta erityisesti Etelä-Suomen suurissa kaupungeissa. Luomutuotteista kiinnostuneiden kuluttajien joukko suurenee ja asenteet luomua kohtaan ovat muuttuneet jatkuvasti positiivisemmiksi. Hyviä luomutuotteita tulisi olla tarjolla enemmän. Etelä-Pohjanmaan alueella on runsaasti luomuliha- ja luomumaidontuotantoa, mutta esimerkiksi vihanneksia, juureksia ja marjoja sekä jalostettuja luomuelintarvikkeita kaivataan lisää. Suuri osa Etelä-Pohjanmaan maatiloilla tuotetuista tuotteista päätyy isojen jalostajien ketjuihin.

Kestävän ruokajärjestelmän hengessä

Hallituksen luomualan kehittämisohjelman tavoitteena on nostaa julkisissa ruokapalveluissa tarjottavan luomuruoan määrää. Vuonna 2020 julkisissa keittiöissä tarjotusta ruoasta 20 % tulisi olla luomutuotettua. Luomualan kehittämisohjelman tavoitteesta ollaan Etelä-Pohjanmaan alueella kuten Suomessa muutoinkin vielä kaukana. Etelä-Pohjanmaan maakuntastrategiaan on kirjattu halu kehittää luonnonmukaista

ruoantuotantoa. Kehityksen perustaksi tarvitaan lisää luomutuotantoa ja toisaalta tuotteiden jalostamista ja tuotteistamista niin, että ne päätyvät luomuna myös kuluttajalle.

Teksti:

Minna Impola, Elina Puska ja **Pekka Maijala**. Kirjoittajat työskentelevät SeAMK Ruoka -yksikössä.

